

[Stauning.]

gelske Arbejders Løn blev trykket saadan ned, at han ikke kunde købe det Smør og Flæsk, som kommer her hjemme fra. Disse Teorier, gennemførte udenfor Danmarks Grænser, vilde komme de danske Landmænd, den højtærede Statsminister indbefattet, svært paa tværs. Men det, man ikke ønsker i England af Hensyn til sine egne Interesser, skal man ikke være saa ivrig for at søge paaprakket sine egne Landsmænd.

I det hele er den Politik, der stadig gaar ud paa at kræve Lønnedsættelse af Arbejderne, i høj Grad utiltalende, fordi der er saa uhyre ringe Realitet i den, som jeg en Gang før har sagt. Den højtærede Statsminister har talt Gud ved hvor mange Gange herom, men han har aldrig nogen Sinde sagt, hvorledes han vilde gennemføre sine Teorier paa dette Punkt, aldrig forsøgt i Praksis paa at sætte noget ind paa at gennemføre det, han siger her er Regeringens Program, aldrig med en Tøddel. Det kan være godt nok, at han ikke har gjort det, det vilde være blevet et mislykket Forsøg formodentlig, hvis han vilde gaa frem efter den Linie, hans Tale lod formode. Men denne Løntrykkerpolitik er i højeste Grad utiltalende, saaledes som Venstre ogsaa selv i gamle Dage var paa det rene med. Jeg vil gerne minde den højtærede Statsminister om hans afdøde Forgænger Vilhelm Lassen. Han var en ikke ringere Venstremand end den nuværende Statsminister. Efter min Mening ragede han himmelhøjt op over Statsministeren, ikke fysisk, men demokratisk. Vilhelm Lassen har sagt mange forstandige Ord. Han har ogsaa forudset, at der vilde komme Venstremænd, der agerede Løntrykkere, saaledes som den nuværende Statsminister har gjort det til sin eneste Opgave. Han har en Gang skrevet en Artikel, af hvilken jeg med den højtærede Formands Tilladelse vil oplæse nogle Ord. De findes optrykt i A. Christensens Bog om Vilhelm Lassen, Side 114. Det lyder saaledes:

„Naar Billigheden i Produktionen skal købes ved at lønne den menneskelige Arbejdskraft slettere, saa er det intet Fremskridt. Det har aldrig i Historien været regnet for noget Fremskridt. Tværtimod. Det har altid været i Tilbageskridtets og Forraadnelsestider, at man har prøvet slikt. Heller ingen Sinde har det baaret nogen god Frugt eller ført noget Land eller Folk frem. Det har ført fremad i Had og Fjendskab, men nedad i Kultur og menneskelig Lykke. Billig

Produktion er kun god, naar Billighed ikke købes paa andre Menneskers Bekostning.“ Dette er ikke en Socialists Ord, det er den gamle Venstremand og Finansminister Vilhelm Lassens Ord. Jeg tror, den højtærede Statsminister gjorde vel i at studere denne Mands Betragtninger fremfor de for længst uddøde Teorier, som han stadig selv vader rundt i. Det vilde ganske utvivlsomt styrke hans demokratiske Sindelag, hvis han fordybede sig i saadanne Betragtninger, som oven i Købet har den Fordel at være rigtige. En Nedtrykning af Lønningerne har overalt i Verden givet de slettest mulige Resultater for Kulturen, for Fremskridtet, for Samfundets hele Bestaaen. Det behøver vi slet ikke at lede efter, vi kan se det den Dag i Dag i de Lande, der er Mønster for den højtærede Statsminister. I Litauen, i Polen, i Czekoslovakiet er man langt nede i Kultur; dér har man Befolkninger, hvor Arbejderne holdes nede i Uvidenhed, og hvor den almindelige Kultur staar paa et meget lavt Stade, netop som Følge af de usle Livsvilkaar, som Underklassen dér maa lade sig byde. Det er de Idealer, som foresvæver den højtærede Statsminister i Modsætning til, hvad Vilhelm Lassen saa var rigtig: Høje Lønninger og dermed høj Kultur.

Jeg overlader den højtærede Statsminister at holde sin eneste Tale saa ofte, han vil, og beklager, at der ikke i Folketinget har været en Følelse af Ansvar, som har gjort det muligt at faa vedtaget dette Forsøg paa at aabne Vejen for en Bekæmpelse af Arbejdsløsheden, saaledes som det utvivlsomt i høj Grad tiltrænges i indeværende Tid.

Fraenkel: Jeg tror, at vi herinde i hvert Fald kan blive enige om, at de ni Tiendedele af det ærede Medlem Hr. Staunings første Tale var ikke andet end et Diktat til „Social-Demokraten“ og til dens talrige Afkom rundt om i Landet. Til Trods derfor bliver der jo noget tilbage i Forslaget og ogsaa i Talen, som det er værd at lægge Mærke til. Jeg skal komme til det senere hen, men først vende mig til den højtærede Statsminister, som i sin Tale i Dag stærkt fik pointeret, hvad hans fundamentale Standpunkt egentlig var. Jeg kunde ikke faa andet ud af det, end at hans Syn paa Lønsprogsmaalet egentlig var det samme som det, man havde i gamle Dage i den saakaldte Lønfondteori. Jeg synes, det var akkurat det samme: Der er en vis Sum i Landet og i Verden, der kan anvendes til Lønninger, og mere er der ikke, og den maa